

HAL
open science

EFEO-CNRS-SOAS word list for linguistic fieldwork in Southeast Asia

Frederic Pain, Michel Ferlus, Alexis Michaud, Thị Thu Hà Phạm, Ryan Gehrman, Minh-Châu Nguyễn

► **To cite this version:**

Frederic Pain, Michel Ferlus, Alexis Michaud, Thị Thu Hà Phạm, Ryan Gehrman, et al.. EFEO-CNRS-SOAS word list for linguistic fieldwork in Southeast Asia. 2022. halshs-01068533v4

HAL Id: halshs-01068533

<https://shs.hal.science/halshs-01068533v4>

Preprint submitted on 13 Jan 2022

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

Distributed under a Creative Commons Attribution - NonCommercial - ShareAlike 4.0 International License

EFEO-CNRS-SOAS Word List
for Linguistic Fieldwork in Southeast Asia

Version 4

Lexique EFEO-CNRS-SOAS
pour les enquêtes linguistiques en Asie du Sud-Est

Version 4

法國遠東學院、法國國家科學研究院與倫敦亞非研究學院 東南亞語言調查詞彙表
第 4 版

Bảng từ EFEO-CNRS-SOAS
Dùng cho nghiên cứu điền dã ngôn ngữ học ở Đông Nam Á

bản 4

2022

EFEO-CNRS-SOAS Word List for Linguistic Fieldwork in Southeast Asia

This word list aims to allow researchers (i) to conduct in-depth lexical investigation when doing fieldwork on languages of Southeast Asia, and (ii) to navigate between languages and dialects, through the use of a unique identifier for each lexical entry.

The earliest version of this word list was created by École Française d'Extrême-Orient (EFEO, directed at that time by Georges Cœdès). The EFEO printed this list as a leaflet which was entrusted to civil servants of the colonial administration (*Questionnaire linguistique*, Hanoi: Imprimerie d'Extrême-Orient, 1938), aiming at extensive coverage of language varieties. The investigation was launched in 1938. Filled leaflets were gradually gathered at EFEO in Hanoi, until the process was interrupted by the war (in 1940). This collection constitutes one of the main bases of Haudricourt's comparative linguistic research during his stay at EFEO in Hanoi at the end of the 1940s.¹

An enriched version of the word list was elaborated at the CNRS laboratory CeDRASEMI (*Centre de documentation et de recherche sur l'Asie du Sud-Est et le monde insulindien*). This version has an added digit for additional words: for instance, in addition to “11. lighting” were added “11.1 it lightens” (i.e. “there are flashes of lightning”) and “11.2 the lightning strikes”. This overhaul was supervised by Lucien Bernot, probably between 1960 et 1970. The linguistic questionnaire is described as “jointly prepared by the *Centre de documentation et de recherche sur l'Asie*

¹ This investigation is mentioned on page 308 of Haudricourt's 1956 article “De la restitution des initiales dans les langues monosyllabiques: le problème du thai commun”, *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris* 52. 307–322.

du Sud-Est et le monde insulindien (EPHE-CNRS, Paris) and the Department of South Asia and Oceania of the School of Oriental Studies (University of London) with a view to creating an Ethnolinguistic Atlas of Southeast Asia”.

Michel Ferlus re-typed the 22-page list to adopt a format suitable for use in the field. As the list remained insufficiently comprehensive for in-depth linguistic fieldwork, Michel Ferlus added further items in the course of his field trips to Vietnam in the 1990s, and asked Nguyễn Phú Phong to provide Vietnamese glosses. The list was later reworked by Trần Trí Dõi, who replaced Southern Vietnamese vocabulary by Northern Vietnamese words, better adapted to the fieldwork locations that Michel Ferlus was exploring in collaboration with him.

This list was circulated among Michel Ferlus’s colleagues and collaborators. Khmer glosses were added by Frédéric Pain, based on a version of the CeDRASEMI-SOAS list to which Marie Martin had added Khmer glosses.

The list is maintained by a team of authors coordinated by Alexis Michaud.

Version history:

About version 1 (2014):

The main adjustments made in 2013-2014 (at the International Research Institute MICA, HUST - CNRS/UMI-2954 - Grenoble INP) were the following:

- converting from word-processor file (MS-Word) to spreadsheet format
- adding a new numbering (indicated as ‘UID’, for Unique IDentifier) to facilitate annotation of corresponding sound files²
- adding a label which (redundantly) indicates the layer to which the entry belongs: the entries that date back to the 1938 EFEO version carry the label “I”; those added in the CNRS-SOAS version carry the label “II”; those added by Michel Ferlus carry the label “III”; and those added by Frédéric Pain carry the label “IV”. (The label “V” is used for custom items added by users of the word list when they study a new language variety.)

² Note that UID 1488 and UID 1644 are empty lines: the items at issue were doublets, which were removed. The lines are retained for technical convenience, to allow easy copy/paste from and to the spreadsheet.

- adding Chinese glosses, supplementing the English glosses, and revising the Vietnamese glosses (work conducted by Phạm Thị Thu Hà and Alexis Michaud)

About version 2 (2016):

Ryan Gehrman supervised improvements to the English glosses. The French > English translations of the glosses were divided up and sent out to friends and acquaintances of RG who are native speakers of English and have experience in French. They were encouraged to use dictionaries and other online resources to double check the accuracy of the translations and also, wherever necessary, to improve the naturalness of the translations. The following individuals contributed to this effort:

- Hitoshi Yamaguchi (200 items)
- Linnea Tideman (200 items)
- Lynne O'Connor (200 items)
- Robert Lasher (200 items)
- John Berthelette & Doug Frasier (400 items)
- Ryan Gehrman (1440 items)

Additionally, Nguyễn Thị Minh Châu made some improvements to the Vietnamese glosses.

About version 3 (2019):

In Version 3, Ryan Gehrman and his collaborators have added glosses for four major languages of the region: Burmese, Central Thai, Northern Thai and Lao. The translators worked off of the English translation of the original French glosses. The new glosses in these four languages remain in draft form and they have not yet been field tested as of early 2019. Additionally, the Lao translation is not yet complete. The editors of the word list would value and appreciate any feedback, corrections or additions for the new glosses. If you do have any such feedback, please send it to Ryan Gehrman (ryangehrman@gmail.com).

We must thank the following individuals for the hard work that they put in to developing the new gloss translations.

- Mr. Lin Kyaw Zaw (Burmese)
- Ms. Sutthinee Promkandorn (Central & Northern Thai)
- Ms. Leah Doty (Lao)

About version 4 (2022):

Tibetan translations were added by Sanmu Dan (三木旦).

Contact: 958076337@qq.com

Future work:

This list is a working tool. Among other possibilities for future improvements:

- The Chinese translations would benefit greatly from another round of verification by a native speaker who also understands the original (French) glosses.
- A systematic syntax could be adopted: items such as ‘to spread out the mat’, which include both a verb and an object noun, could be rewritten systematically as ‘to spread out (the mat)’, parenthesize the incidental part of the elicitation, and indicating, in a usage note for the list, that the form in the target language should also use parentheses if possible, to allow for convenient extraction of the noun and verb by end users. Indications on part of speech would be another useful addition.
- Pictures and videos would make it much easier to elicit vocabulary related to the flora and fauna, as well as for other parts of the lexicon.

The word list is offered online in Libre Office format (.ods). The entire structure of the spreadsheet is as follows.

column	contents
A	UID: Unique IDentifier assigned in 2014
B	Michel Ferlus’s numbering
C	layer to which the entry belongs: I = EFEO; II = SOAS + CNRS; III = Michel Ferlus; IV = Frédéric Pain
D	French gloss

E	English gloss
F	Mandarin Chinese gloss, in simplified characters
G	Burmese gloss
H	Central Thai gloss
I	Northern Thai gloss
J	Lao gloss
K	Vietnamese gloss
L	Written Khmer gloss
M	Standard Modern Khmer in IPA
N	Tatey Leu dialect of Khmer
O	indication of semantic field, in English
P	indication of semantic field, in French
Q	Target language

Many thanks to the colleagues who contributed corrections, suggestions and encouragement, in particular Doug Cooper, Cao Thành Việt, Nathan Hill and Justin Watkins.

Lexique EFEO-CNRS-SOAS pour les enquêtes linguistiques en Asie du Sud-Est

Cette liste numérotée constitue un outil pour l'élicitation de vocabulaire. Elle vise également à permettre aux chercheurs de naviguer entre les langues et les dialectes recueillis au fil des ans et sur tous les terrains d'Asie du Sud-Est.

La première version de ce lexique a été élaborée par l'École Française d'Extrême-Orient (EFEO), alors dirigée par Georges Cœdès, pour une vaste enquête lancée en 1938 et interrompue par la guerre en 1940. L'EFEO en a imprimé une quantité sous la forme de petits fascicules, distribués aux fonctionnaires envoyés en mission par l'administration coloniale (*Questionnaire linguistique*, Hanoi: Imprimerie d'Extrême-Orient, 1938). Ces fascicules, remplis avec plus ou moins de talent, constituent l'une des principales bases des travaux comparatistes réalisés par Haudricourt lors de son séjour à l'EFEO de Hanoi, à la fin des années 1940 (voir Haudricourt 1956:308).

Une version enrichie a été élaborée au laboratoire CeDRASEMI du CNRS (Centre de documentation et de recherche sur l'Asie du Sud-Est et le monde insulindien). Lucien Bernot a été la cheville ouvrière de cette amélioration qui a dû se faire entre 1960 et 1970. Cette version était décrite comme un "Questionnaire linguistique préparé conjointement par le Centre de documentation et de recherche sur l'Asie du Sud-Est et le monde insulindien (EPHE-CNRS, Paris) et le Département d'Asie du Sud-Est et d'Océanie de la School of Oriental and African Studies (University of London) en vue de l'établissement d'un Atlas ethnolinguistique de l'Asie du Sud-Est". Par rapport au livret de 1938, la version CNRS-SOAS est augmentée des nombres avec décimales: 11.1 11.2 etc.

Michel Ferlus a re-tapé cette liste pour en faire des cahiers d'enquête commodes à remplir sur le terrain. Comme cette liste restait insuffisante pour une bonne utilisation linguistique, Michel Ferlus, au cours de ses enquêtes au Vietnam dans les années 90, a augmentée cette liste des nombres en *italique*, et a fait établir une

traduction en vietnamien par Nguyễn Phú Phong ; cette liste a ensuite été remaniée par Trần Trí Dõi, qui a remplacé les mots de vocabulaire du dialecte du sud du Vietnam par le vocabulaire du nord du pays, plus adapté aux terrains que Michel Ferlus explorait avec lui à cette époque.

Cette liste a circulé parmi les collègues et collaborateurs de Michel Ferlus. Elle a été enrichie de gloses en khmer par Frédéric Pain, en partie fondées sur la version de la liste CeDRASEMI-SOAS annotée en khmer par Marie Martin³.

Le présent document est maintenu par Alexis Michaud (alexis.michaud@cnrs.fr).

Historique des versions:

Version 1 (2014):

Les ajustements principaux effectués à l'Institut de recherche international MICA (HUST - CNRS/UMI-2954 - Grenoble INP) en 2013-2014 ont été les suivants:

- le document a été converti au format tableur (Libre Office : .ods)
- une nouvelle numérotation a été établie, pour faciliter l'emploi de la liste
- des gloses en chinois ont été ajoutées ; les gloses en anglais ont été complétées ; et les gloses en vietnamien ont été intégralement révisées par Phạm Thị Thu Hà et Alexis Michaud.

³ Les traductions khmères consistent en : (1) une translittération du khmer écrit ; (2) une notation (phonétique) du khmer central, dit standard, tirée du dictionnaire d'Antelme et Bru-Nut (2001) ; (3) une notation (phonétique) du dialecte khmer des Cardamomes, récolté par Marie Alexandrine Martin (Martin 1969; voir un article au sujet du parler de Tatey: Martin 1975). Parmi les données présentes dans la liste de M.A. Martin, le dialecte parlé dans la région de Tatey Lœ a été choisi (plutôt que les dialectes parlés à Russey Chrum, Chke Prus et Thung Krang) car c'est celui qui atteste le plus d'archaïsmes prenant leurs racines en moyen khmer. Le khmer de Tatey Lœ maintient l'opposition des phonèmes [i]-[i]-[i:] du moyen-khmer par une opposition de trois paires registrales distinctes alors que le khmer du nord n'atteste plus que deux oppositions et le khmer central une seule. Ainsi, en khmer des Cardamomes, les trois phonèmes moyen-khmer [i]-[i]-[i:] ne se sont pas confondus et représentent bien chacun une paire registrale indépendante; en khmer du nord, il y a eu confusion de deux voyelles moyen-khmer [i]-[i] en une seule paire registrale [ɛ]-[ɛ] en opposition avec la paire registrale [e]-[i] (provenant du moyen-khmer [i:]); en khmer central, les trois phonèmes moyen-khmer se sont confondus en une seule paire registrale [ɛ]-[i]. Le second phonème de la paire registrale est celui du second registre. Pour plus de détails, voir Ferlus (1992).

Version 2 (2016):

Ryan Gehrman a coordonné un travail d'équipe qui a permis de revoir intégralement les gloses anglaises.

Nguyễn Thị Minh Châu a apporté des améliorations aux gloses vietnamiennes.

Version 3 (2019):

Ryan Gehrman et ses collaborateurs ont ajouté des gloses pour quatre langues majeures de la région : birman, thaï central (siamois), thaï du nord et laotien. Les traducteurs ont travaillé à partir de la traduction anglaise des gloses originales françaises. À la date du 18 mars 2019, les gloses dans ces quatre langues sont encore à l'état d'ébauche et n'ont pas encore été testées sur le terrain. En outre, la traduction laotienne n'est pas encore terminée. Les éditeurs de la liste de mots apprécieraient tout commentaire, correction ou ajout pour améliorer ces gloses. Les informations sont à envoyer à Ryan Gehrman (ryangehrmann@gmail.com).

Des remerciements tout particuliers sont dûs aux personnes suivantes pour le travail acharné qu'elles ont consacré à l'élaboration des nouvelles traductions :

- M. Lin Kyaw Zaw (birman)
- Mme Sutthinee Promkandorn (thaï central et thaï du nord)
- Mme Leah Doty (lao)

Version 4 (2022):

Des traductions en tibétain ont été ajoutées par Sanmu Dan (三木旦).

Contact: 958076337@qq.com

Bảng từ EFEO-CNRS-SOAS

Dùng cho nghiên cứu điền dã ngôn ngữ học ở Đông Nam Á

Đây là một bảng từ được lập ra nhằm mục đích giúp người nghiên cứu đối chiếu giữa các ngôn ngữ và các phương ngữ được thu thập trong quá trình làm việc điền dã ở Đông Nam Á.

Phiên bản đầu tiên của bảng từ này do Ecole Française d'Extrême-Orient (Viện Viễn đông Bắc cực, tên viết tắt là EFEO) lập ra (dưới sự điều hành của Georges Coedès) để phục vụ cho một cuộc điều tra trên diện rộng nghiên cứu về sự dạng ngôn ngữ được bắt đầu năm 1938 và bị ngắt quãng năm 1940 vì lí do chiến tranh. EFEO đã in bảng từ này dưới dạng bảng hỏi về ngôn ngữ và phân phát cho các công chức của chính quyền thực dân (*Questionnaire linguistique*, Hanoi: Imprimerie d'Extrême-Orient, 1938). Những tờ bảng hỏi thoạt đầu còn thô sơ này đã làm nên một trong những nền tảng cơ bản trong nghiên cứu ngôn ngữ học đối chiếu của Haudricourt trong thời gian ông ở Hà Nội vào cuối những năm 40 (tham khảo Haudricourt 1956:308).

Phiên bản cải tiến của bảng từ này đã được phát triển tại phòng thí nghiệm CeDRASEMI (Centre de documentation et de recherche sur l'Asie du Sud-Est et le monde insulindien) thuộc Trung tâm Nghiên cứu Khoa học Quốc gia Pháp (CNRS). Phiên bản này sử dụng số thập phân để đánh dấu những từ ngữ được bổ sung thêm về sau. Ví dụ: với từ “11. lighting” đã có (trong phiên bản gốc), người ta thêm vào “11.1 it lightens” và “11.2 the lightning strikes”. “11.1” và “11.2” cho biết đây là hai từ ngữ đã được thêm vào trong phiên bản cải tiến. Công cuộc đại tu này được thực hiện dưới sự giám sát của Lucien Bernot trong khoảng thời gian giữa những năm 1960 và 1970. Bảng hỏi ngôn ngữ học (linguistic questionnaire) được miêu tả như một “sự chuẩn bị của Trung tâm Tư liệu và Nghiên cứu Đông Nam Á và khu vực Nam đảo (EPHE-CNRS, Paris) hợp tác với Khoa Nam Á và Châu Đại Dương –

Trường Đông phương học – Đại học Luân Đôn, nhằm hướng đến việc lập ra tập atlas về ngôn ngữ học nhân học (Ethnolinguistic) ở Đông Nam Á”.

Michel Ferlus đã đánh lại bảng từ gồm 22 trang này với một hình thức phù hợp hơn cho nghiên cứu điền dã. Nhận thấy bảng từ chưa thực sự toàn diện để sử dụng cho việc đi sâu nghiên cứu ngôn ngữ, trong quá trình nghiên cứu điền dã ở Việt Nam những năm 90, Michel Ferlus đã tiếp tục bổ sung các mục từ rộng hơn và đã đề nghị Nguyễn Phú Phong bổ sung phần dịch nghĩa tiếng Việt. Bảng từ này về sau được Trần Trí Dõi biên tập lại. Các từ ngữ Nam bộ được thay thế bằng các từ ngữ Bắc bộ, để tiện hơn cho công tác điền dã ở khu vực mà Michel Ferlus mở rộng nghiên cứu với sự cộng tác của Trần Trí Dõi.

Bảng từ này được lưu hành giữa các đồng nghiệp và cộng tác viên của Michel Ferlus. Frédéric Pain đã thêm vào phần dịch nghĩa tiếng Khmer, dựa trên bảng từ CeDRASEMI-SOAS vốn đã được Marie Martin bổ sung phần nghĩa tiếng Khmer trước đó. Bảng từ tiếp tục được cập nhật tại viện nghiên cứu quốc tế MICA (HUST - CNRS/UMI-2954 - Grenoble INP) trong hai năm 2013-2014. Hiện nay, phiên bản mới nhất đang được Alexis Michaud lưu trữ.

Quá trình cải tiến các phiên bản:

Phiên bản 1 (năm 2014)

Những điều chỉnh chính được thực hiện trong năm 2013-2014 bao gồm:

- Đổi từ định dạng văn bản (MS-Word) sang định dạng bảng biểu (spreadsheet).
- Thêm cột số thứ tự định danh được đánh liên tiếp nhau để thuận tiện hơn cho việc chú thích các tập tin âm thanh. Cụ thể, mỗi một mục từ sẽ được gán một số định danh riêng biệt được gọi là ‘UID’, viết tắt của *Unique Identifier*.
- Thêm cột nhãn bằng số la mã cho biết thứ tự xuất hiện của các mục từ trong bảng từ: các mục từ có từ phiên bản đầu tiên của EFEO năm 1938 mang nhãn “I”; các mục từ được bổ sung trong phiên bản cải tiến của CNRS-SOAS mang nhãn “II”; các mục từ được thêm bởi Michel Ferlus mang nhãn “III”; và phần bổ sung của Frédéric Pain mang nhãn IV. (Nhãn “V” dành cho trường hợp các mục từ có thể tiếp tục được thêm vào sau này bởi người nghiên cứu trong quá trình họ sử dụng bảng từ để tìm hiểu về một ngôn ngữ mới)

- Thêm phần dịch nghĩa tiếng Trung Quốc; bổ sung những chỗ thiếu trong phần dịch nghĩa tiếng Anh và tiếng Việt; kiểm tra lại phần dịch nghĩa tiếng Việt đã có trong phiên bản cũ (công việc này do Phạm Thị Thu Hà và Alexis Michaud thực hiện).

Phiên bản 2 (năm 2016):

Ryan Gehrman là người đã giám sát các cải tiến cho tiếng Anh. Phần dịch từ tiếng Pháp sang tiếng Anh đã được chia nhỏ ra và gửi cho bạn bè và người quen của Ryan, những người nói tiếng Anh bản ngữ và có kinh nghiệm về tiếng Pháp. Họ được khuyến khích sử dụng từ điển và các tài nguyên trực tuyến khác để kiểm tra tính chính xác của các bản dịch và chỉ ra những chỗ cần cải thiện tính tự nhiên. Những người dưới đây đã đóng góp trong việc này:

- Hitoshi Yamaguchi (200 từ)
- Linnea Tideman (200 từ)
- Lynne O'Connor (200 từ)
- Robert Lasher (200 từ)
- John Berthelette & Doug Frasier (400 từ)
- Ryan Gehrman (1440 từ)

Nguyễn Thị Minh Châu đã thực hiện một số cải tiến cho tiếng Việt.

Phiên bản 3 (năm 2019):

Trong phiên bản 3, Ryan Gehrman và các cộng tác viên của mình đã thêm bản dịch cho bốn ngôn ngữ chính của khu vực: Miến Điện, Trung Thái, Bắc Thái và Lào. Các dịch giả đã làm việc trên bản dịch tiếng Anh của bản gốc tiếng Pháp. Bảng từ tương ứng cho bốn ngôn ngữ này hiện còn đang ở dạng bản nháp và chúng vẫn chưa được biên tập lại tính tới đầu năm 2019. Ngoài ra, bản dịch tiếng Lào vẫn chưa hoàn thành. Ban tập viên hiện tiếp nhận và đánh giá cao mọi phản hồi, đề xuất chỉnh sửa cho các bản dịch tương ứng của bốn ngôn ngữ mới này. Nếu bạn có bất kỳ ý kiến đóng góp nào, xin vui lòng liên hệ Ryan Gehrman (ryangehrmann@gmail.com).

Chúng tôi chân thành cảm ơn các cá nhân sau đây vì đã làm việc chăm chỉ để góp phần phát triển các bảng từ tương ứng trong các ngôn ngữ hiện đang được bổ sung.

- Thầy Lin Kyaw Zaw (Miến Điện)
- Cô Sutthinee Promkandorn (Trung & Bắc Thái)
- Cô Leah Doty (Lào)

Phiên bản 4 (năm 2022):

Sanmu Dan (三木旦) đã thêm bản dịch cho tiếng Tây Tạng.

Liên hệ: 958076337@qq.com

References / Références citées / Tài liệu tham khảo:

- Antelme, Michel Rethy & Hélène Suppya Bru-Nut. 2001. *Dictionnaire français-khmer*. Paris: L'Asiathèque.
- Ferlus, Michel. 1992. Essai de phonétique historique du khmer (du milieu du premier millénaire de notre ère à l'époque actuelle). *Mon-Khmer Studies* 21. 57–89.
- Haudricourt, André-Georges. 1956. De la restitution des initiales dans les langues monosyllabiques: le problème du thai commun. *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris* 52. 307–322.
- Martin, Marie A. 1969. Vocabulaire du khmer des Cardamomes: Tatey Lœ, Russey Chrum, Chke Prus et Thung Kran.
- Martin, Marie A. 1975. Le dialecte cambodgien parlé à Tatey, massif des Cardamomes. *Asie du Sud-Est et Monde Insulindien* 6(4). 71–79.

UID	Ferlus'I = E	French	English	Chinese [简体]	Tibetan	Burmese	Central Thai	Northern Thai	Lao	Vietnamese	
1	1	I	ciel	sky	天 གནམ།	ကောင်းကင်	ท้องฟ้า	້ອງຟ້າ	trời		
2	1a	III	clair, ciel clair	clear sky	晴天 གནམ་དྲངས།	ရှင်းလင်းနေတဲ့	ท้องฟ้าแจ่มใสฟ้าแจ้	້ອງຟ້າແຈ່ມ	trời trong		
3	1b	III	sombre, ciel sombre	dark sky	阴天 གནམ་འཇིག།	မှောင်မဲနေတဲ့	ท้องฟ้ามืดครึ้มฟ้ามืด	້ອງຟ້າມືດ	(trời) râm		
4	2	I	soleil	sun	太阳 ཉི་མ།	နေ	ดวงอาทิตย์	ຕ່າວັນ	mặt trời		
5	2a	III	briller, le soleil	shine (the sun shines)	闪耀 (太阳) རྫོག་འོད་ལྔོན།	တောက်ပသည်	ดวงอาทิตย์ส	ແດດສ່ອງ	ຕາເວັນສ່ອງ (nắng) chiếu		
6	2b	III	rayon de soleil	sun beam	太阳光, 阳光 ཉི་འོད།	နေရောင်ခြည်	ลำแสงของดวง	ແດດສ່ອງ	ແສງຕາເວັນ tia nắng		
7	2c	III	voilé, soleil voilé	dim (sunlight); cloudy (sky)	黯淡; 多云 གནམ་འཇིག།	မှိန်သည် (ည	ครึ้ม, มีเมฆมา	້ုံ	trời mù		
8	2d	III	éclipse de soleil	solar eclipse	日食 ཉི་འཇོན།	နေကြိတ်သည်	สุริยุปราคา	ກပ်	กัน	clipse	
9	2.1	II	ombre	shadow, shade	影 (阴影, རྫོག་གི་མཚོན།	အရိပ်	เงา, ร่มเงา	เงา	ຮົ່ມ	เงา bóng	
10	2.1a	III	ombre de maison	shade of a house	房子的影子 རང་མཚོན་གྱི་མཚོན།	အိမ်ရဲ့အရိပ်	ร่มเงาบ้าน	ร่มบ้าน	ຮົ່ມ	เงาຂອງ	
11	2.1b	III	ombre d'arbre	shade of a tree	树的影子 རྫོག་གི་མཚོན་གྱི་མཚོན།	သစ်ပင်ရဲ့အရိပ်	ร่มเงาต้นไม้	ร่มไม้	ຮົ່ມ	เงาຂອງ	
12	3	I	lune	moon	月 (月亮, རྫོག་ལྔོན།	လ	ดวงจันทร์	ເດືອນ	mặt trăng		
13	3.1	III	briller, la lune brille	bright moon	明月 རྫོག་ལྔོན་གསལ།	တောက်ပနေတဲ့	ดวงจันทร์สว่าง	ຈັນ	แจ้ง	sáng, trăng sáng	
14	3.2	III	éclipse de lune	lunar eclipse	月蚀 རྫོག་འཇོན།	လကြိတ်သည်	จันทร์อุปราคา	ກပ်	กัน	clipse	
15	4	I	étoile	star	星 རྫོག་མཚོན།	ကြယ်	ดวงดาว	ດາວ	ngôi sao		
16	4.1	III	étoiles filantes	shooting stars	流星 རྫོག་མཚོན་དཔལ།	ကြယ်ကြွေ	ดาวตก	ດາວ	ตก	sao băng	
17	5	I	se lever (le soleil	rise (the sun rises)	(太阳) 升起 ཉི་མ་འོད།	ထွက်သည် (พระ	อาทิตย์ขึ้น	ดวงอาทิตย์ขึ้น	(ຕາເວັນ) ຂຶ້ນ	mọc (mặt trời)	
18	6	I	se coucher (le soleil	set (the sun sets)	(太阳) 落下 ཉི་མ་འོད།	ဝင်သည် (နေ	พระอาทิตย์ตก	ดวงอาทิตย์ตก	(ຕາເວັນ) ຕົ້ນ	lặn (mặt trời)	
19	7	I	nuage	cloud	云 རྫོག་མཚོན།	တိမ် / မိုး	เมฆ	เมฆ	ເມກ	mây	
20	8	I	pluie	rain	雨 རྫོག་མཚོན།	မိုး	ฝน	ฝน	ຝົນ	mưa	
21	8a	III	pluie forte	heavy rain	暴雨 རྫོག་མཚོན།	မိုး	พายุฝน	ฝนตกหนัก	ฝน	ตก	แรง
22	8b	III	crachin	light rain, drizzle	细雨 རྫོག་མཚོན།	မိုး	ฝ่น	ฝนตกปรอยๆ	ฝน	ตก	ก่อย
23	8c	III	ruisseler sur le sol	dripping on the floor	滴落在地板上 རྫོག་མཚོན་གྱི་མཚོན་ལྔོན།	ကျမ်းပြင်ပေါ်	น้ำหยดบนพื้น	น้ำ	หยด	ลง	พื้น
24	8d	III	fuite du toit	roof leak	漏 (屋顶漏水) རྫོག་མཚོན་ལྔོན།	မိုး	รั่ว	หลังคา	รั่ว	หลัง	คา
25	8e	III	goutte	drop of water	滴 རྫོག་མཚོན།	ရေ	หยด	น้ำ	หยด	น้ำ	

26	8f	III	goutter	drip (verb)	滴 (滴下)	ວັດຊາ	တစ်စက်စက်ကျ	หยด	หยด	ຍ້ອຍ (ລົງ)	nhỏ giọt	
27	8.1	II	brouillard	fog, mist	雾	ສູງາຯ	မြူ	หมอก	หมอก	ໝອກ (ບໍ່ຫັນ)	(sưông) mù	
28	8.2	II	grêle	hail	冰雹	ສົ່ງາຯ	မိုးວີ:	ลูกเห็บ	บะเห็บ	ໜາມກເຫັບ	mưa đá	
29	8.3	II	neige	snow	雪	ໄກ່າຯ ກາຯາຯ	ຮຸ່:	หิมะ	หิมะ	ຫິມະ	tuyét	
30	8.4	III	rosée	dew	露	ຮີ່າຯ	ຮຸ່:ຣຸ່ດ / ຮຸ່:ນ້ຳຕ້າງ	น้ำค้าง	น้ำค้าง	ນ້ຳໝອກຕົກ	sưông, sưông	
31	8.5	III	gelée blanche	hoarfrost	霜	ວາຯ	ວອ້ຄູ່ກ໌ຕອງມູນ້ຳຕ້າງແຫ້ງ	แม่คะนึ่ง	แม่คะนึ่ง	ນ້ຳໝອກແຂງ	sưông muói	
32	9	I	vent	wind	风	ສູ່າຯ	ເລ	ลม	ลม	ລົມ	gió	
33	9.1	II	typhon	typhoon	台风	ສັກສູ່າຯ ສູ່າສັກສູ່າຯ	ມຸ່ຣ໌ອິ່: ພາຍຸໄຕ້ຝຸ່ນ	ลมบ้าหมู	ลมบ้าหมู	ພະຍຸໄຕ້ຝຸ່ນ	bão	
34	9.2	III	souffler, le vent souffle	to blow (the wind blows)	吹 (风吹)	ສູ່າສູ່າຯ	ອີ່ກິ່ວັດ (ເຝົາປາກ	ผิวปาก	ผิวปาก	ພັດ (ລົມພັດ)	thỏi	
35	9.3	III	vent très fort	strong wind	大风, 强风	ວາສູ່າຯ	ເລປຣະ: (ປຣະລມແຮງ	ลมแรงแ	ลมแรงแ	ລົມແຮງ, ລົມ	gió mạnh	
36	9.4	III	brise, vent léger	light wind, breeze	微风	ວາສີ່າສູ່າຯ ສູ່າເຂສາສີ່	ເລປຣັດເລປຣລມເບາ, ສາຍລລມກ້ອຍ	ลมเบา, สายลมก้อย	ลมเบา, สายลมก้อย	ລົມຄ່ອຍໆ	gió nhẹ, gió hiu	
37	9.5	III	coup de vent	gust of wind	狂风	ວາສູ່າຯ ສູ່າເຣສູ່າຯວາຯ	ເລປຣະ: ລມກະໂໜກ	ลมกระโชก	ลมแรงแ	ສາຍລົມ, ແຂງ	(cơn) gió mạnh	
38	9.6	III	tourbillon	tornado, whirlwind	旋风	ສູ່າເຣສູ່າຯ	ເລສອັດຊຸ່ເມ:ພາຍຸທອຣ໌ນາໂດພາຍຸ	พายุทอร์นาโด	พายุ	ລົມຫົວກູດ	gió lốc	
39	9.7	III	emporté par le vent	float on the wind, carried by the wind	随风飘	ສູ່າວີສາກາຯາຯ ສູ່າຣູ່	ເລຣຸ່ປີວງາ:ວາປລີ່	ปี่	ปี่	ລອຍເທິງອາ	bay theo gió, gió cuốn	
40	10	I	tonnerre	thunder (n.)	雷	ສັ່າຯ	ອີ່:ກູ່: ຟ້າຣ້ອງ	ฟ้าร้อง	ฟ้าร้อง	ສຽງຟ້າຣ້ອງ	sám	
41	10.1	II	tonner, il tonne	thunder (verb), it's thundering	打雷	ສັ່າສູ່າຯ ສັ່າວສູ່າຯ	ອີ່:ກູ່:ບອ້ວັດຟ້າຣ້ອງ	ฟ้าร้อง	ฟ้าร้อง	ຟ້າຣ້ອງ	trời sám	
42	11	I	éclair	lightning (n.)	闪电	ສັ່າວສູ່າຯ	ລູ່ບອີ່: ຟ້າແລບ	ฟ้าแลบ	ฟ้าแลบ	ສາຍຟ້າແມບ	chớp	
43												
44	11.1	II	il fait des éclairs	it's lightening	闪电 (天闪了)	ສັ່າວສູ່າຯ	ລູ່ບອີ່:ລອ້ວັດຟ້າແລບ	ฟ้าแลบ	ฟ้าแลบ	ຟ້າແມບ	(chớp) giât, trời	
45	11.2	II	foudre, la foudre	lightning strikes	雷电, 雷击	ສັ່າວສູ່າຯ ສັ່າວສູ່າຯ	ລູ່ບອີ່:ລອ້ວັດຟ້າຝາ	ฟ้าผ่า	ฟ้าผ่า	ຟ້າຝາ	ຟ້າຝາ	sét đánh
46	11.3	III	la foudre frappe un arbre	lightning strikes a tree	闪电击中了一	ສັ່າວສູ່າຯ ສັ່າວສູ່າຯ ສັ່າວສູ່າຯ	ວອ້ບອ້ວັດບອ້ວັດຟ້າຝາຕ້ນໄມ້	ฟ้าผ่าต้นไม้	ฟ้าผ่าต้นไม้	ຟ້າຝາຕິນໄມ້	sét đánh cây	
47	12	I	arc-en-ciel	rainbow	彩虹	ເຂເຂສັ່າຯ ເຂເຂວາ ວາຯວັດຕາຣຸ່	ຮຸ່ງ	รุ้ง	รุ้ง	ຮຸ່ງ (ກິນນ້ຳ)	cầu vồng	
48	13	I	est (orient)	east	东	ວາຯ	ອາຣຸ່ອາຣຸ່	ทิศตะวันออก	ทางตะวันออก	ທິດຕາເວັນອ	(phía) đông	

49	14	I	ouest (occident)	west	西	ຮູບ	အနောက်အရပ်/ທິສະວັນຕກ	ตางตะวันตก	ທິດຕາເວັນຕົ	(phía) tây
50	15	I	nord	north	北	ຮູບ	ເບື້ອງອກອຣບ / ທິສເຫນືອ	ตางเหนือ	ທິດເໜືອ	(phía) bắc
51	16	I	sud	south	南	ຮູບ	ເວາດອກອຣບ / ທິສໃຕ້	ตางใต้	ທິດໃຕ້	(phía) nam
52	16.1	II	amont, en amont	upstream	上游	ຮູບ ຮູບສູງ	(ເບື້ອງລຸ່ມ/ ເຊວາດ້ານນ້ຳ	น้ำต้น	ທາງຕົ້ນນ້ຳ	đầu nguồn, trên nguồn, thượng
53										
54	16.2	II	remonter en amont	to go upstream/against the	去上游 (到上	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	(ເບື້ອງລຸ່ມ/ ເຊວາດ້ານນ້ຳ, ດ້ານກະດ້ານນ້ຳ		ຂຶ້ນໄປທາງຕົ້ນ	lên nguồn, ngược dòng
55										
56	16.3	II	aval, en aval	downstream	下游	ຮູບສູງ	(ເບື້ອງລຸ່ມ/ ເຊວາປາຍນ້ຳ	ปลายน้ำ	ລ່ອງໄປຕາມ	cuối nguồn, hạ
57	16.4	II	descendre en aval	to go downstream/with the	去下游	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	(ເບື້ອງລຸ່ມ/ ເຊວາໄປຕາມນ້ຳ	ไปตายนน้ำ	ລ່ອງໄປຕາມ	xuôi (dòng)
58	16.5	III	haut, le haut	high	高	ຮູບສູງ	ເບື້ອງດ້ານສູງ	สูง	ສູງ	cao, trên cao
59	16.6	III	bas, le bas	low	低	ຮູບລຸ່ມ	ຮູບດ້ານລຸ່ມ	ต่ำ	ຕ່ຳ	thấp, dưới thấp
60	17	I	terre	earth, land	土 (土地)	ຮູບ	ເບື້ອງຕົ້ນ	ดิน	ດິນ	đất
61	17.1	III	terre*, sortes	different kinds of soil	土的不同种类	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	ເບື້ອງຕົ້ນອຸປະກອນຕ່າງໆ	ดิน	ຊະນິດແຕກ	các loại đất
62	18	I	plaine	plain (n.), flat land	平原 (广阔平地)	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	ເບື້ອງປ່າກາງ	ที่ราบ	ດິນພຽງ	đồng bằng
63	19	I	montagne	mountain, hill	山	ຮູບສູງ	ເວາດເວາດເກາ, ເນີນເກາດອຍ		ພູເຂົາ	núi, đồi
64	19.1	III	sommet de	mountaintop	山顶, 岭	ຮູບສູງ	ເວາດດອຍ	ยอดเขา	ຈອມພູ	đỉnh núi
65	19.2	III	pied de la montagne	foot of the mountain	山麓, 山脚	ຮູບລຸ່ມ	ເວາດເວາດ	ตีนเขา	ຕີນພູ	chân núi
66	19.3	III	pente	slope (n.)	坡	ຮູບສູງ	ເວາດເວາດ	ทางลาด	ເນີນ, ຄ້ອຍ	dốc
67	19.4	III	col, défilé	mountain pass	垭口, 垭口	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	ເວາດເວາດກິ່ງຂອງເກາ	ช่องเขา	ທາງຕີນພູ	đèo; hẻm núi,
68	19.5	III	falaise	cliff	悬崖	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	ເວາດເວາດກອນປາ: ຫນ້າຜາ	หน้าผา	ຫ້າຜາ	vách đá, vực
69	19.6	III	abrupt, à pic	steep (adj)	陡峭	ຮູບສູງ	ເມວດດ້ານ (ເວາດເວາດ)	ชัน	ສູງຫຼາຍ, ສູງ	dốc đứng
70	19.7	III	vallée	valley	溪谷	ຮູບສູງ ຮູບສູງຮູບລຸ່ມ	ເວາດເວາດ	หุบเขา	ຮ່ອມພູ	thung lũng

71	19.8	III	chaîne de montagne	mountain range	山地	རི་རྒྱུ་	တောင်တန်း	เทือกเขา	เขา	ဗူဗလယဗာမ်	dãy núi
72	20	I	caverne, grotte	cave	洞 (洞穴)	འཕྲུག་པ།	ဂူ	ถ้ำ	ถ้ำ	ဇျာ	hang, động
73	20.1	III	abri sous roche	rock shelter	岩洞 (指岩石遮蔽)	འཕྲུག་པ།	ဂူ	เพิงผาหิน	เพิง	ဂျော့ဗျိမ်	hốc đá
74	20.2	III	galerie, grotte	deep cave	深洞 (深的洞)	འཕྲུག་པ།	ဂူအရှည်ကြီး	ถ้ำลึก	ถ้ำลึก	ဇျာလိဂ	hang sâu
75	20.3	III	rivière souterraine	underground river	暗河 (地下河)	འཕྲུག་པ།	မြေအောက်ရေ	แม่น้ำใต้ดิน	น้ำใต้ดิน	ဆူဝါဒိမ်	suối ngầm
76	21	I	chemin	road	路, 道	ལམ།	လမ်း	ถนน	หนทาง, ถนน	ဗျိမ်ဗျာ, ဖုဒုဝံဂ	
77	21.1	III	chemin large	big road, highway	宽路径	ལམ་ཡངས་པོ།	လမ်းမကြီး	ถนนใหญ่, ทางหลวง		ဗျာ့ဗျာ	đường lớn
78	21.2	III	piste	path, trail	径, 小路	ལམ་མཐོན།	လူသွားလမ်း	เส้นทาง	ทาง	ဗျာ့ယံဂျာ	đường mòn
79	21.3	III	raccourci	shortcut	捷径, 近路	ཉེ་ལམ།	ဖြတ်လမ်း	ทางลัด	ทางลัด	ဗျာ့လိတ်, ဗျာ့ဖုဝံဂ	tắt
80	21.3a	III	prendre un	take a shortcut	抄 (走捷径)	ཉེ་ལམ་བརྒྱུད།	ဖြတ်လမ်းအတို	ใช้ทางลัด, ไป	ไป	ဗျာ့လိတ်, ဗျာ့ဖုဝံဂ	tắt
81	21.4	III	croisement	crossroads,	路口 (十字路口)	འཕྲུག་པ།	လမ်းဆုံ	สี่แยก	สี่แยก	ဗျာ့ဗျာ	ngã tư
82	21.5	III	endroit, lieu	place, spot, location	地方	ས་ཁ།	နေရာ	สถานที่, ตำแหน่ง		ဗျာ့ဗျာ, ဗျာ့ဗျာ	địa điểm, chỗ
83	22	I	eau	water	水	ལྷི།	ရေ	น้ำ	น้ำ	ဆူ	nước
84	22.1	II	source	spring, source (water)	源 (源头)	ལྷི་ལྷོ་ལྷོ།	စိမ့်စိမ့်ရည်ထွက်	น้ำพุ	น้ำพุ	ပံဆူ	nguồn nước
85	22.2	III	couler, l'eau coule	flow (water flows)	流 (水流)	ལྷི་ལྷོ།	စီးဆင်းသည် (ไหล)	ไหล	ไหล	ဆူဗျာ	(nước) chảy
86	22.3	III	limoneux, eau limoneuse	muddy (water)	泥泞	འདས་ལྷི་ལྷོ།	ရွံ့ထွက်လိုဖြစ်	โคลน	น้ำขุ่น	ဆူခွမ်	đầy bùn, bùn lầy
87	22.4	III	trouble, eau trouble	turbid (water)	浑, 浊 (浑水)	ལྷི་ལྷོ་ལྷོ།	နောက်နေတဲ့	น้ำขุ่น	น้ำขุ่น	ဆူခွမ်	(nước) đục
88	22.5	III	clair, eau claire,	clear (water)	清 (清水)	ལྷི་ལྷོ་ལྷོ།	ကြည်လင်	น้ำใส	น้ำใส	ဆူခိုင်	(nước) trong
89	22.6	III	inonder, recouvrir	to flood, to overflow (e.g. a river)	淹没 (水淹)	ལྷི་ལྷོ་ལྷོ།	ရေကြီးသည်	น้ำท่วม	น้ำท่วม	တိုဝမ်	(nước) ngập
90	22.7	III	inondation,	flood (n.)	洪水	ལྷི་ལྷོ་ལྷོ།	ရေကြီးမှု / ရေ	น้ำท่วม	น้ำท่วม	ဆူတိုဝမ်	ngập lụt
91	22.8	III	monter, le niveau monte	to rise, the (water) level rises	上 (上层),	ཕོ་རྒྱུ་	တက်သည်	น้ำขึ้น	น้ำขึ้น	ဆူဆူ, ဗျာ့ဗျာ	đâng lên
92	22.9	III	baisser, le niveau baisse	to recede (of flood water), the (water) level goes down	下 (下层),	ཕོ་རྒྱུ་	ကျသွားသည်	น้ำลง	น้ำลง	ဆူပိဂ, ဆူခိုင်	hạ, rút (xuống)
93	23	I	ruisseau	stream, creek, brook	流 (小河)	ལྷི་ལྷོ་ལྷོ།	စမ်းချောင်း	ลำธาร, ลำธาร	น้ำเหมือง	ဆူဆူ	suối